

PREMI ENSENYAMENT FUNDACIÓ CERCLE D'ECONOMIA
DESTINAT A FOMENTAR LA GENERACIÓ DE TALENT

Escola: Josep Carner de Badalona

Codi: 08041167

“Espai exterior, un lloc per aprendre i conviure”

ÍNDEX

1- Situació de partida del centre	2
Context	2
Concreció del punt de partida: “Espai exterior, un lloc per aprendre i conviure”	3
2- Problema a resoldre	3
3- Objectius generals del projecte de centre	4
Objectius específics del projecte “Espai exterior, un lloc per aprendre i conviure”	6
4- Recursos	6
5- Processos endegats per a resoldre els problemes identificats	7
Prèvies	7
Consensos	7
Accions	7
6- Resultats obtinguts fins al moment	8
7- Resum del Projecte	10
Annex 1	11

1. Situació de partida del centre

Context

L'escola pública Josep Carner, és una escola de màxima complexitat, situada al barri de La Salut de Badalona, és una barriada perifèrica de Badalona, fruit principalment de la immigració dels anys 70-80 provinent d'altres territoris de l'estat espanyol. La Salut es va anar construint al llarg de dècades amb una voluntat política de prioritització del creixement i l'assentament de la població immigrada, però sense cap planificació urbanística racional.

És un barri humil, de gent obrera i treballadora i amb molta densitat de població. La població pateix forts problemes socioeconòmics, amb una elevada taxa d'atur. Al llarg de la darrera dècada, el barri ha experimentat una important transformació, s'ha convertit de barri treballador fruit de la immigració estatal a un barri multiracial fruit de l'emigració d'altres països. Aquest increment significatiu del percentatge de nousvinguts en els darrers temps comporta una gran diversitat cultural i sovint problemes de relacions degut a les dificultats per a reconèixer la diferència.

La població del centre, per tant, és plural i molt diversa i en aquest context l'escola *juga un paper clau com a element cohesionador i integrador*. L'escola és permeable, per tant tota millora interna incidirà directament en l'entorn i a l'inversa.

Concreció del punt de partida del projecte “Espai exterior, un lloc per aprendre i conviure”

Per a nosaltres és molt important aconseguir que l'escola esdevingui un lloc atractiu, cuidat, agradable i ple de caliu, ja que afavoreix el benestar dels infants. Això implica cuidar molt tots els espais de l'escola. Concebem els espais físics com espais d'aprenentatge, organitzats de forma que els infants hi troben elements de cooperació, d'experimentació i descoberta i propostes que els permeten aprendre autònomament.

Estem remodelant les aules per adequar-les a les pràctiques metodològiques. El nostre repte actual és acabar amb la remodelació de les aules i transformar també l'espai exterior per a convertir-lo en un lloc d'aprenentatge i convivència, on els elements naturals hi siguin molt presents.

Les hores dedicades a l'esbarjo i a proposar activitats d'aprenentatge en els espais exteriors de l'escola s'han convertit en una de les nostres prioritats. Les considerem un gran tresor per poder donar una formació integral i humanista que tingui en compte l'adquisició de coneixements, actituds i valors.

D'una banda l'esbarjo i les activitats desenvolupades en l'espai exterior generen aprenents autònoms que experimenten situacions d'aprenentatge gratificants, motivadores, vivencials, properes, significatives i cooperatives. D'altra banda ens permet afrontar altres reptes globals, dissenyant propostes juntament amb els alumnes, que permetin enriquir-se amb la diversitat cultural de l'escola i treballar la igualtat de gènere.

Aquest espai es vincula directament a la funció pedagògica de l'escola i a la realitat del barri on viuen. Al pati l'alumnat és el veritable protagonista. Les amistats i les relacions que s'estableixen entre elles són extremadament importants per al desenvolupament personal i per a la seva autoestima i és aquí a on es pot treballar el creixement de la competència social.

Es treballen les habilitats socials, els infants aprenen a respectar les normes, els límits, a compartir, aprenen sobre les seves emocions, a respectar l'altre, a ser més tolerants i respectuosos amb el altres i amb tot el que els envolta.

2. Problema a resoldre

El gran problema a resoldre és la desigualtat social, econòmica i cultural que el nostre territori és un mal endèmic. Les mancances de l'entorn, així com la situació socioeconòmica precària de moltes famílies de l'escola, influeixen en el benestar emocional i el procés d'aprenentatge del nostre alumnat i incideixen directament en la vida de l'escola. ***En aquest context, el nostre alumnat no té accés a les 6.000 hores d'educació a temps complet de les que altres nens i nenes nascuts en entorns més afavorits gaudeixen: colònies, extraescolars, viatges, oci i cultura amb la família, llibres, contes i jocs a casa, etc.***

Per altra banda l'alta diversitat cultural del barri, provoca l'existència de diferents grups de població que s'agrupen per interessos i nacionalitats i que no solen establir relacions entre ells. **La convivència en el barri és complexa i la poca interactuació entre col·lectius diferents també es dona en les famílies de l'escola.**

El nostre projecte educatiu intenta compensar aquestes mancances estructurals de l'entorn, tot cercant l'equitat i la qualitat de l'educació.

Pàgina web Escola:

<https://agora.xtec.cat/ceip-josepcarner/>

Línies directrius del projecte de centre:

<https://agora.xtec.cat/ceip-josepcarner/pagines-dinici/presentacio-escola/>

Concreció del problema a resoldre en relació al projecte “Espai exterior, un lloc per aprendre i conviure”

Estem implementant un projecte específic d'aprenentatge per a millorar la convivència i les relacions, que es desenvolupa en els espais exteriors del centre.

Els nostres patis es consideraven únicament un espai d'esbarjo per l'alumnat. Només tenien unes cistelles de bàsquet i uns arbres plataners. Alguns racons feien, fins i tot por perquè estaven plens de guixades d'actes vandàlics i de brossa que s'anava amuntegant fins que sortia el conserge a enretirar-les. Els alumnes baixaven amb pilotes per a jugar a futbol i moltes vegades aquest joc era motiu de baralles i enfrontaments.

L'objectiu d'aquest projecte és donar la volta a l'espai exterior convertint-lo en un lloc acollidor, ric en aprenentatges vivencials i en relacions humanes. L'escola és permeable, per tant la millora de l'espai exterior incidirà directament en l'entorn i a l'inversa.

Hem començat a remodelar els espais exteriors per a implementar-lo, però **ens manquen recursos econòmics per acabar-lo.**

3- Objectius generals del projecte de centre

Volem que l'escola esdevingui un espai d'aprenentatge i convivència, una escola de tothom i per a tothom.

- 1- El nostre *propòsit* és formar alumnes competents per a la vida, vetllant per una formació integral i humanista de les persones.
- 2- El nostre projecte pedagògic es basa en unes *pràctiques d'aprenentatge* motivadores que ofereixin oportunitats de progrés i millora, vivències enriquidores, seguretat i estabilitat emocional a tots els alumnes. Unes pràctiques fonamentades en com aprenen les persones, adaptades a cada etapa i a les necessitats de cada infant. Han d'ajudar a formar ciutadanes i ciutadans amb esperit de cooperació, amb capacitat de resiliència i amb valors ètics per viure i conviure en el món.
- 3- *L'avaluació* l'entenem com l'eina de progrés i de millora dels aprenentatges. L'avaluació formativa i formadora ens permet: identificar els coneixements i competències assolides pels infants en el marc de les seves diferències de ritmes i capacitats; identificar les dificultats i

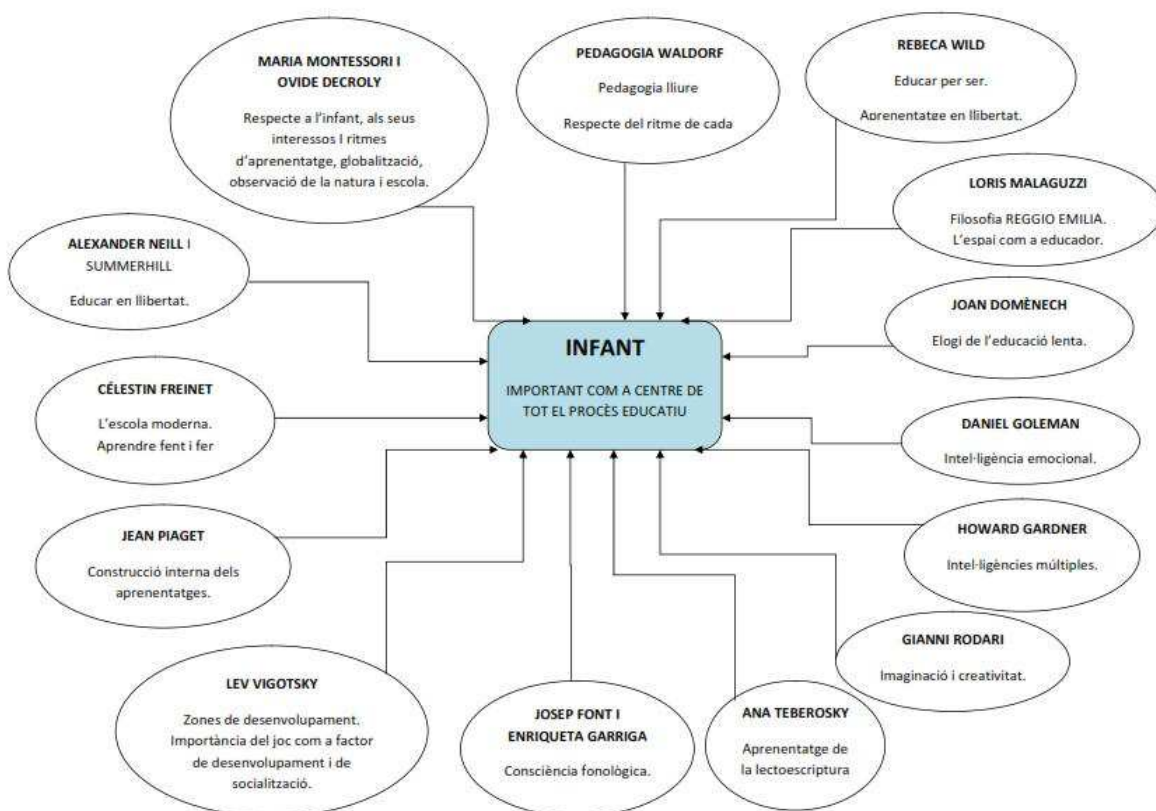
ajudar als infants a trobar estratègies per superar-les; fer un retorn qualitatiu que afavoreixi l'autoregulació dels aprenentatges.

- 4- *L'organització* de l'escola està enfocada a potenciar el lideratge distribuït; a optimitzar els recursos humans amb una visió inclusiva per a fer possible l'aprenentatge de tots els infants; a dissenyar uns horaris menys segmentats per avançar cap a un aprenentatge més globalitzat i per a donar temps per a gaudir-ne; i a crear una escola endreçada i amb una estètica harmònica, amb espais interiors que facilitin el moviment dels infants i espais exteriors cuidats amb elements naturals per a jugar, aprendre i conviure.

Prioritzem el treball en xarxa i cooperatiu amb les famílies, entitats, agents socials, escoles i universitat; i la participació activa i compromesa en diferents xarxes educatives:

- comissió d'infància i Joventut del Pla d'Entorn de Llefia-La Salut
- xarxa de competències bàsiques
- xarxa Escola Nova21
- diferents grups de treball organitzats des del pla de formació de zona de Badalona
- escola formadora de pràctiques

ELS NOSTRES FONAMENTS TEÒRICS

Objectius específics del projecte “Espai exterior, un lloc per aprendre i conviure”

Convivència

- Crear vincles afectius entre grups diversos i heterogenis..
- Convertir l'espai exterior i les hores d'esbarjo en un escenari facilitador i ampli d'interacció.
- Millorar la convivència mitjançant jocs cooperatius.
- Crear entorns comunicatius que estimulin els processos individuals respectant els diferents ritmes i interessos.
- Acceptar i respectar la diversitat d'opinió i d'acció.

Aprendre a través del joc

- Aprendre a respectar i aplicar les normes dels jocs realitzats.
- Participar en les activitats organitzades i col·laborar en la seva realització.
- Experimentar i desenvolupar les habilitats motrius bàsiques mitjançant el joc.
- Actuar amb esforç per vèncer les dificultats superables.
- Experimentar el joc com a objecte de plaer i recreació

Aprendre amb i de la natura

- Observar i gaudir de la natura.
- Crear, imaginar, inventar a partir d'elements naturals.
- Experimentar amb elements naturals.

4- Recursos

- Reunions i consensos de l'equip docent en relació al projecte.
- Reunions del Consell dels infants.
- Reunions de la Comissió Medi Ambient.
- Reunions amb el consell de famílies delegades i AMPA.
- Col·laboració d'entitats del barri en l'hort comunitari: Badiu, Fundació La Salut Alta, Casal de la Gent Gran, IES Baetulo.
- Implicació de l'oficial d'oficis en la construcció del espai exterior.
- Recursos materials segons pressupost de l'escola.
- Productes i eines de conreu amb ajut de l'Escola de Natura.
- Recursos didàctics i metodològics elaborats per l'equip docent i prioritzars junatment amb els infants: jocs motrius i esportius, jocs cooperatius, jocs de taula, propostes d'art, entreteniment, etc.

5- Processos endegats per a resoldre els problemes identificats

Prèvies

- Recerca i documentació sobre projectes d'espais exteriors.
- Visites per conèixer espais exteriors i projectes educatius d'altres escoles.
- Formació de l'equip docent sobre espais d'aprenentatge.
- Formació de l'equip docent en convivència.
- Formació en horts comunitaris.

Consensos

- L'equip docent ha establert les directrius del projecte: crear espais de joc i aprenentatge per millorar la convivència, jugar i aprendre.
- El Consell dels Infants, a través dels acords presos en les assemblees de classe, ha somiat com volia que fos l'espai exterior i què hi volien fer.
- El Consell de Famílies delegades va establir mecanismes de participació de les mares i pares en la construcció dels espais exteriors.
- La Comissió de Medi Ambient va organitzar la gestió i cura dels horts i jardins i el desenvolupament de propostes mediambientals.

Accions

- Crear diferents espais amb propostes lúdiques, motrius, d'art, de ciència i experimentació, etc.
- Plantejament de jocs i tasques cooperatives.
- Cercar jocs d'alumnes que pertanyin a altres cultures i treballar amb les famílies per poder dur-los a terme.
- Organització i repartiment de les tasques de conreu dels horts i jardins escolars:
 - Taller de conreu de l'hort escolar amb el monitoratge de menjador a la franja horària de l'espai migdia
 - Conreu de hort escolar i els jardins a càrrec dels diferents cicles.
- Posada en marxa de l'hort comunitari amb les entitats col·laboradores.
- Comprar i elaborar materials didàctics i jocs diversos.
- Comprar estructures i materials pels patis, jardins i horts.

Problemes identificats en el procés	Accions per resoldre els problemes	Avaluació
Deteriorament dels materials	Una mestra s'encarrega de substituir tot el material fet malbé.	Fet
	En moltes ocasions no es pot reemplaçar per manca de pressupost	En procés per manca de pressupost
Renovació de les plantes	La comissió de medi ambient s'encarrega de comprar plantes. Hem repartit per cicles la cura dels jardins. A cada classe hi ha un delegat de medi ambient encarregat de regar les plantes del seu cicle i de tenir l'espai net. Aquest càrrec es canvia cada 15 dies.	Fet
Preu del material homologat	Hem optat per comprar el mínim ja que els preus són molt alts.	Fet
Compra de material	Utilitzem materials reciclat.	Fet
	Demanam subvencions a diferents entitats.	En procés
Manca de pressupost per comprar materials.	Presentar-nos a concursos	En procés
Cura de l'hort i jardins	Hem contactat amb associacions del barri.	Fet
	Formem part de la xarxa hort comunitari	Fet
	Monitors de menjador realitzen activitats al mig dia per tenir cura de l'hort.	Fet
Desconeixença de l'opinió dels alumnes	Creació Consell Infants.	Fet
	Reunions amb el Consell d'Infant i assemblees de classe	En Actiu
Poca implicació de les famílies	Creació del Consell de famílies delegades	Fet
	Reunions amb el consell de Famílies	En actiu
Enriquir el projecte d'Espais d'Aprenentatge	Temporitzar reunions amb les mestres d'Infantil.	Fet
	Pluja de idees per crear nou material i poder posar en marxa les noves propostes.	En actiu
	Crear la figura d'encarregat d'Espais Exterior	Fet
Necessitat d'ampliar les propostes curriculars	Formació de l'equip docents	Contínua
	Visites altres escoles	Contínua

6- Resultats obtinguts fins al moment

Amb tota la comunitat, famílies, mestres, alumnes i entitats col·laboradores de l'entorn:

- Hem netejat parets, les hem pintats i les hem convertit en murals d'art.
- Hem netejat el sol dels parterres exteriors i hi hem posat terra nova. Hem creat jardins i horts.
- Hem fet 1 jardí temàtic.

Al pati d'educació infantil hem pogut instal·lar els següents elements:

- Un petit hort i parterres enjardinats
- Un rocòdrom
- Un poblat amb cases
- Cuineta i taules de picnic
- Sorral
- Un plafó de música
- Taules d'experimentació
- Troncs de fusta
- Estructures per treballar la psicomotricitat.

A l'espai exterior dels "Espais d'Aprenentatge" d'Educació Infantil hem pogut incorporar les següents propostes:

- Joc simbòlic: Cuineta exterior amb taules de picnic, cabanes,...
- Moviment: Circuit troncs, estructures per a pujar i baixar, rocòdrom, jocs esportius
- Experimentació: Circuit d'aigua i de sorra, sorral
- Natura: Hort i jardí
- Creativitat: art a l'aire lliure amb materials naturals
- Llenguatge musical: Plafó so i música

Al pati de primària hem pogut instal·lar els següents elements:

- Un rocòdrom.
- Un hort escolar i un hort comunitari.
- Jardins amb plantes remeieres.
- Espai per jugar a Spíribol.
- Bibliopati.
- Espai de jocs de taula.

Millora de la convivència i relacions en l'espai exterior:

- Disminució dels conflictes.
- Els infants s'organitzen sense conflictes seguint les normes.
- Activen diferents rols en les diferents propostes.
- Tothom troba un espai a on créixer i activitats que li agraden.
- Augment de la interacció de l'alumnat.
- Augment de la cohesió de grup.

Annex 1

Aprentatge relaxat

- Els infants s'interessen de forma autònoma per les propostes educatives.
- Tots participen de forma voluntària en les diferents situacions d'aprenentatge.
- Enriqueixen les propostes educatives fent-se ells mateixos noves preguntes.

7- Resum del projecte

El projecte “Espai exterior, un lloc per aprendre i conviure” es va iniciar el curs 2014. Considerem que l'espai exterior és un lloc ideal per descobrir, explorar les pròpies limitacions i capacitats i per establir relacions degut a la seva vessant social. El lloc perfecte per a poder aprendre a partir de les interaccions, dels elements naturals i de les propostes consensuades,

Obeint aquesta premissa hem volgut transformar els nostres patis. Hem apostat per abandonar uns patis grisos, amb zones abandonades, monotemàtics, sense propostes; per aconseguir uns espais amb vida, amb propostes lúdiques, amb àmbits temàtics, amb interessos de diverses disciplines on els infants poden créixer i aprendre jugant.

L'espai exterior d'educació infantil està molt avançat, però manca transformar l'espai de primària. L'objectiu, en cas de guanyar el premi, és acabar aquestes remodelacions.

2011

Patis Infantil i Primària 2011

Jardins i Horts 2011

2017 INICIEM

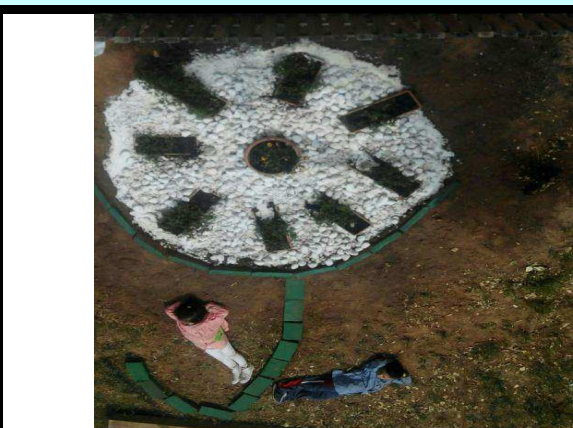
La recuperació dels Horts i Jardins

Rocòdrom Infantil i Primària

Recuperació Jardins

Horts Urbans

Nous espais de Joc al Pati d'infantil

Poblat amb cabanes

Racó de Música

Sorral

Àrea de picnic

Espais d'Aprenentatge Educació Infantil
PROPOSTES Espai Exterior

